

Nik Hornbi
**DUG PUT
DO DNA**

Prevela Magdalena Reljić

alnari
PUBLISHING

Beograd, 2010.

PRVI DEO

MARTIN

Mogu li da objasnim zašto sam hteo da skočim sa vrha zgrade? Naravno da mogu da objasnim zašto sam hteo da skočim sa vrha zgrade. Nisam toliki kreten. Mogu, zato što je objašnjenje veoma jednostavno: bila je to logična odluka, proizvod dubokog razmišljanja. Nije to bilo neko preterano ozbiljno razmišljanje. Mislim, nije bilo ništa uvrnuto – samo hoću da kažem da nije bilo preterano komplikovano, niti mučno. Da pojasnim: recimo da ste, na primer, pomoćnik direktora banke u Gildfordu. Razmišljate o tome da emigrirate a onda vam ponude posao direktora banke u Sidneju. Dakle, iako je to prilično konkretna odluka, ipak morate malo da porazmislite, zar ne? U krajnjem slučaju morate da utvrdite možete li da podnesete selidbu, zatim možete li da ostavite svoje prijatelje i kolege, i konačno, možete li sa sobom da povedete ženu i decu. Sedate za sto i sastavljate spisak *za i protiv*. Razlozi:

PROTIV – matori roditelji, prijatelji, golf klub.

ZA – više novca, kvalitetniji život (kuća sa bazenom, roštiljem, itd), more, sunce, nema levičarskih zabrana „Crna ovca bee-bee“, nema stavljenih zabrana Evropske unije na britanske kobasice, itd.

Žuriš na takmičenje, je li? Golf klub! Daj, ne lupetaj! Očigledno se zbog roditelja kolebaš – ali veoma kratko. Za deset minuta ćeš pozvati turističku agenciju.

Dakle, bio sam takav. Jednostavno nije bilo dovoljno kajanja, a bilo je puno puno razloga za skok. Jedina prava stvar u okviru mojih razloga „protiv“ bila su deca, ali znao sam da mi Sindi ionako ne bi dozvolila da ih vidim. Nisam imao stare roditelje i nisam igrao golf. Sidnej je bio moje samoubistvo. Izjavljujem to s dužnim poštovanjem prema svim dobrim ljudima koji vole Sidnej.

MORIN

Rekla sam mu da idem na novogodišnju zabavu. Rekla sam mu to u oktobru. Ne znam da li ljudi šalju pozivnice za novogodišnje zabave u oktobru. Verovatno ne. (Otkud znam? Novu godinu nisam slavila još od 1984. godine, kada su Džun i Brajan, koji žive preko puta, priredili novogodišnju zabavu – da bi se iste godine odselili. Čak i tada sam se zadržala samo sat ili malo jače. Posle sam otišla da spavam.) Ali nisam mogla više da čekam. Razmišljam o tome još od maja ili juna, izgarajući od želje da mu kažem. Glupo, zaista. On to ne razume. Govore mi da pričam s njim ali kao što i sami vidite ništa mu ne ulazi u glavu. Samo bih sagorela od silne želje! Ali zato će se obelodaniti sve ono čemu sam se radovala, zar ne?

Onog trenutka kada sam mu saopštila, poželega sam da odem na ispovest. Dobro, slagala sam, zar ne? Slagala sam rođenog sina. Mada, bila je to samo mala glupa laž: rekla sam mu nekoliko meseci unapred da idem na žurku, izmišljenu žurku. Morala sam dobro da osmislim kako ću slagati. Rekla sam mu ko pravi žurku, zašto sam pozvana, zašto želim da idem i ko će sve biti tamo. (Bridžitina žurka, Bridžit iz crkve. Pozvana sam jer joj dolazi sestra iz Korke a njena sestra se raspitivala o meni preko pisama. Htela sam, takođe, da odem zato što je Bridžitina sestra vodila svoju svekrvu u Lurd, a

zanimalo me je sve o tome kako bih jednog dana tamo odvela Metija.) Međutim, ispovest nije dolazila u obzir jer sam znala da bi to bilo samo puko ponavljanje greha, ponovno laganje sve do kraja godine. Ne samo laganje Metija već i ljudi u prihvatilištu i... Dobro, više nije bilo nikog, zaista. Možda nekog u crkvi ili nekog u prodavnici. Kada razmislite o tome zvuči skoro komično. Kada provedete dane, mesece i godine brišući se o bolesnom detetu, nema puno prostora za greh i stoga već godinama nisam učinila ništa vredno ispovesti. A onda sam počela da činim užasne grehe koje sveštenicima ne smem ni da spomenem zato što sam čvrsto odlučila da grešim i grešim dok ne svane dan moje smrti kada ću počiniti najveći od svih grehova. (Zašto je to najveći od svih grehova? Ceo život govorite sebi kako ćete kada umrete otići na to predivno mesto. I jedino što možete da učinite da biste tamo stigli malo brže je nešto što vas sprečava da tamo ikada dospete. Koliko mi se čini to je neka vrsta uskakanja preko reda. Ali ukoliko nekoga preskočite ko čeka red u pošti, ljudi negoduju. Takođe ponekad kažu, „Izvinite ali stigao sam pre vas.“ Nikada ne kažu, „Gorećete u večnom paklu.“ Bilo bi to previše grubo.) U svakom slučaju to me nije sprečilo da redovno odlazim u crkvu i pričešćujem se. Ionako sam tamo išla da ljudi ne bi pomislili kako me u tome sprečava nešto loše.

Datum se sve više bližio i nastavila sam da mu prenosim deliće pikantnih informacija za koje sam tvrdila da sam ih pokupila onako usput. Svake nedelje sam se pretvarala da sam naučila nešto novo budući da sam Bridžit viđala samo nedeljom. „Bridžit kaže da će biti đuskanja.“ „Bridžit strepi da neće svi piti samo vino ili pivo pa je nabavila i žestoka pića.“ „Bridžit ne zna koliko ljudi će doći punog stomaka.“ Da je Meti uspeo bar nešto da prokljuvi svakako bi zaključio da je ta Bridžit luda što toliko brine o jednom okuplja-

nju. Crvenela sam svaki put kada bih je videla u crkvi. I naravno, htela sam da saznam šta je zaista radila u novogodišnjoj noći ali nikada nisam smoga snage da je pitam. Ukoliko je pravila žurku mogla je da pomisli da je red da me pozove.

Stidim se, svaki put kada se samo setim. Ne zbog laganja – navikla sam da lažem. Ne, stidim se što je sve se ispalo tako patetično. Jedne nedelje sam uhvatila sebe kako objašnjavam Metiju gde će Bridžit da nam kupi sendviče sa šunkom. Ali sve sam to imala u glavi, Novu godinu, naravno, kao i način na koji se priča o tome, zapravo bez puno reči. Pretpostavljam da sam i sama donekle poverovala u novogodišnju žurku, kao kada poverujete u priču u knjizi. S vremena na vreme zamišljala sam šta ću da obučem, koliko ću da pijem i u koje vreme ću da odem kući. Da li ću pozvati taksi. Takve stvari. Na kraju sam imala osećaj da se sve to zaista dogodilo. Iako u svojoj mašti nisam mogla sebe da vidim kako sa nekim ćaskam na žurki. Uvek sam jedva čekala da odem kući.

DŽES

Bila sam na žurki u praznom stanu u prizemlju Samoubilačke zgrade. Smorna žurka, puna matorih foliranata koji sede na podu, piju jabukovaču, puše vutru savi-jenu u one glomazne gigantske džointe i slušaju rege. U ponoć, jedan od njih je sarkastično pljesnuo rukama da bi se ostali pijano nakezili i to je bilo to – srećna Nova godina. Mogli ste da se pojavite na toj žurki kao naj-srećnija osoba u Londonu i opet biste poželeli da skočite sa krova u pet minuta posle ponoći. Ionako nisam bila najsrećnija osoba u Londonu. Očigledno.

Otišla sam na žurku samo zato što mi je neko na koledžu rekao da će doći Čez, ali nije se pojavio. Pozvala sam ga na mobilni po ko zna koji put, ali bio

je isključen. Kada smo prvi put raskinuli nazvao me je progoniteljkom. Zvuči kao neka emotivna reč, „progoniteljka“, je l' da? Nisam sigurna da se proganjanjem smatraju telefonski pozivi, pisma, i-mejlovi i kućanje na vrata. Na poslu sam ga tražila samo dvaput. Zapravo triput ako ubrajate Božićnu zabavu u njegovoj firmi na koju me je lično pozvao. Proganjanje je kada nekoga pratite po radnjama, na odmoru i slično tome, zar ne? E pa nikada nisam ni pokušala da ga pratim u neku radnju. Uostalom, mislim da se u proganjanje ne ubraja kada vam neko duguje objašnjenje. Dugovanje objašnjenja je kao dugovanje novca, i to ne pet funti. Pet-šest stotina funti, najmanje. Kada vam neko duguje pet-šest stotina funti najmanje i ta osoba vas izbegava onda ste prinuđeni da joj kucate na vrata u gluvo doba noći jer samo tada znate da će biti kod kuće. Ljudi su ozbiljni kada je u pitanju tolika suma novca. Zovu uterivače, prebijaju ruke i noge ali nikada ne idu predaleko. Bila sam više nego tolerantna.

Iako sam odmah provalila da nije na žurki, malo sam se promovala. Gde sam drugo mogla da odem? Sažaljevala sam sebe. Kako možete da imate osamnaest i da ne odete nigde za Novu godinu, osim na neku usranu žurku u nekom usranom praznom stanu gde nikoga ne poznajete? Pa, meni se to desilo. U stvari, desi mi se svake godine. Lako sklapam prijateljstva ali ih lako rasklapam. Svesna sam toga mada nisam sigurna ni zašto ni kako. I tako ljudi i zabave nestaju.

Odjebala sam Džen, sigurna sam u to. Zapalila je, kao i svi drugi.

MARTIN

Protekla dva meseca proveo sam na internetu, istražujući na temu samoubistva, iz čiste radoznalosti. Skoro svaki put islednik ponavlja istu priču: „Oduzeo sebi

život u stanju umnog rastrojstva.“ Zatim pročitate priču o sirotom samoubici: žena spavala sa njegovim najboljim prijateljem, izgubio posao, neki mesec ranije kćerka poginula u saobraćajnoj nesreći... Halo, gospodine isledniče? Ima li koga? Žao mi je, ortak, ali ovde nema umnog rastrojstva. Rekao bih da mu je svejedno. Ređaju se loše stvari, jedna, druga treća, sve dok čovek ne prsne a onda ga pronađu na parkingu ispred najbliže višespratnice, kako sedi u porodičnom automobilu sa gumenim crevom oko vrata. Pošteno, zar ne? Naravno, islednikov izveštaj bi glasio, „Oduzeo sebi život nakon dubokog i trezvenog razmišljanja o jebenom bezizlazu u kojem se našao?“

Nikada nisam pročitao sličan tekst u novinama koji bi me uverio da je pokojnik bio čovek na svom mestu. Znaite ono: „Napadač Mančester junajteda koji je svojevremeno bio veren s tadašnjom mis Švedske, nedavno je dobio jedinstvenu dvostruku nagradu: on je jedini čovek koji je u jednoj godini osvojio FA kup i Oskara za najbolju mušku ulogu. Prava na njegovu prvu knjigu otkupio je Stiven Spilberg za nepoznatu sumu novca. Član posluge pronašao ga je obešenog o gredu u štali.“ Naravno, nikada nisam video ovakav izveštaj islednika ali ukoliko se dogode slučajevi da srećni, uspešni, talentovani ljudi oduzmu sebi život, moglo bi se slobodno zaključiti da je stara dobra prisebnost uistinu bila poljuljana. Ne smatram da su veridba sa mis Švedske, igranje za Mančester Junajted i osvajanje Oskara lek za depresiju – siguran sam da nije tako. Samo tvrdim da ove stvari pomažu. Pogledajte statistiku. Veća je verovatnoća da ćete se izbedaćiti ako ste se nedavno razveli. Ili ukoliko ste anoreksični. Ili nezaposleni. Ili ako se nekim slučajem bavite prostitucijom. Ili se borite u ratu, ili su vas silovali, ili ste izgubili voljenu osobu... Postoji mnogo, mnogo faktora koji ljude mogu da izbace iz takta; nijedan od ovih

faktora neće vas naterati da se osećate bilo kako drugačije do krajnje očajno.

Pre dve godine Martin Šarp se ne bi usred noći našao na krovu Samoubilačke zgrade, gledajući betonski trotoar, stotinak stopa ispod sebe i pitajući se da li će čuti zvuk svojih kostiju kada se razbiju u paramparčad. Ali pre dve godine Martin Šarp je bio neki drugi čovek. Imao sam svoj posao. Svoju ženu. I nisam spavao sa petnaestogodišnjakinjom. Nisam bio u zatvoru. Nisam morao da razgovaram sa svojim malim kćerkama o članku na naslovnoj stranici tabloida pod naslovom „LJIGAVAC!“ ispod kojeg se nalazila slika mene koji ležim na pločniku ispred dobro poznatog londonskog noćnog lokala. (Kakav naslov bi bio da sam overio? Verovatno „LJIGAVAC JE GOTOV!“ Ili možda „LJIGAVA SMRT!“) Da budem iskren, postojalo je mnogo manje razloga za sedenje na krovu pre nego što se sve to izdešavalo. Stoga mi ne pametujte o umnom rastrojstvu zato što osećaj nije ni blizu takav. (Šta to uopšte znači, ta priča o „umnom rastrojstvu“? Je li to striktno naučna stvar? Da li se mozak zaista praćaka u glavi, kao riba na suvom, u zavisnosti od toga koliko ste labilni?) Želja da se samoubijem bila je jedini odgovarajući i razuman odgovor na čitav niz nesrećnih događaja koji su moj život učinili nesnošljivim. O da, znam da bi psihici rekli kako bi mogli da mi pomognu, ali u tome i jeste problem sa ovom jebenom zemljom, zar ne? Niko neće da snosi sopstvenu odgovornost. Uvek je neko drugi kriv. Uaa! Pa, desilo se da sam jedan od onih retkih pojedinaca koji veruje da ono što sam proživeo s mamom i tatom nema nikakve veze sa karanjem petnaestogodišnjakinje. Verujem da bih spavao s njom bez obzira na to da li sam kao beba sisao ili ne. Bilo je krajnje vreme da se suočim sa onim što sam učinio.

I šta sam učinio, popišao sam se na sopstveni život. Bukvalno. Okej, ne *bukvalno* bukvalno. Naravno da

nisam izvadio onu stvar i urinirao na sve što vredi u mom patetičnom životu. Ali popišao sam se na svoj život uz isti onaj osećaj koji imate kada uludo potrošite novac. Imao sam život, pun dece i žena i poslova i svih ostalih uobičajenih stvari, i nekako sam uspeo da ga izgubim. Shvatate? To nije u redu. Znao sam gde mi je život, baš kao što i vi znate na šta trošite novac. Uopšte ga nisam izgubio. Protraćio sam ga. Potrošio sam svoju decu i svoj posao i svoju ženu na tinejdžerke i noćne klubove: ove stvari idu zajedno i ja sam ih dragovoljno platio, a onda moj život najednom više nije bio tu? Šta ću ostaviti iza sebe? U novogodišnjoj noći ljudi imaju utisak da kažu zbogom svojoj pomućenoj svesti i pretrpanom sistemu za varenje – svim indikatorima života, naravno, ali ja nisam zadovoljio nijedan od njih. Nisam bio nešto naročito tužan. Samo sam se osećao veoma glupo i veoma besno.

Ne sedim ovde zato što sam odjednom shvatio suštinu. Razlog mog sedenja ovde i sada je taj što mi se večerašnja noć pretvorila u sranje veće nego što mogu da podnesem. Ne mogu čak ni da skočim sa jebene zgrade a da ne uprskam stvar.

MORIN

U novogodišnjoj noći prihvatilište je poslalo svoja ambulantna kola po njega. Tražili su da platim više nego obično, ali nije mi smetalo. Zašto bi? Ionako će ih Meti na kraju koštati mnogo više nego što je koštao mene. Platila sam samo za jednu noć dok će oni plaćati do kraja njegovog života.

Bavila sam se mišlju da sakrijem neke Metijeve stvari, za slučaj da nešto posumnjaju, ionako niko ne bi znao da su njegove. Neka pomisle da imam puno dece pa su zato dečje stvari raštrkane svuda po stanu. Stigli su oko šest, dva momka su ga izgurala u koli-

cima. Nisam mogla da plačem kada je otišao zato što bi momci znali da nešto nije u redu; rekla sam im da ću doći po njega sutradan u jedanaest sati. Poljubila sam ga u kosu i rekla mu da bude dobar. Zadržala sam sve to u sebi dok nisu otišli. Onda sam briznula u plač i cmizdrila oko sat vremena. Uništio mi je život, ali i dalje je bio moj sin. Nikada ga više neću videti a nisam se ni čestito pozdravila s njim. Neko vreme sam gledala televiziju i uz to popila par čaša šerija zato što je napolju bilo hladno.

Autobus sam čekala deset minuta, da bih zatim odlučila da odem pešice. Želja za smrću ubija strah. Ne bih ni sanjala da ću ceo put prepešačiti, naročito u to doba noći, kada su ulice pune pijanaca, ali zar je to uopšte bilo važno? Međutim, tada sam, naravno, uhvatila sebe kako strepim da me neko ne napadne, ili čak pokuša da me ubije – pa me ostavi da umrem na ulici. U tom slučaju bi me odneli u bolnicu gde bi otkrili ko sam, potom bi saznali za Metija i svi oni meseci planiranja pali bi u vodu. Onda bih izašla iz bolnice, dugujući prihvatilištu hiljadu funti i gde da nađem toliki novac? Ali niko me nije napao. Nekoliko ljudi mi je pozelelo srećnu Novu godinu i to je bilo sve. Nema razloga da se čovek toliko plaši. Sećam se da sam otkrila kako me zabavlja što sam to konačno shvatila u poslednjoj noći svog života; u protivnom bih ostatak života provela bojeći se svega i svačega.

Nikada pre toga nisam ušla u Samoubilačku zgradu. Prošla sam pored nje autobusom, jednom ili dvaput. Nisam čak ni bila sigurna kako da se popnem na krov, međutim, vrata su se otvorila i jednostavno sam počela da se penjem uza stepenice sve dok nisam došla do vrha. Ne znam zašto mi nije palo na pamet da ne možete tek tako da skočite odakle želite, ali onog trenutka kada sam videla krov zgrade shvatila sam da to nije dozvoljeno. Vrh zgrade bio je zatvoren visokom žicom i

ogradom sa šiljcima na vrhu... e, tada sam počela da paničim. Nisam visoka, niti nešto naročito jaka, i nisam više mlada kao nekada. U trenutku nisam mogla da iznađem način da se prebacim preko žice, a to je moralo da se desi te noći jer je Meti u prihvatilištu i sve to. Onda sam počela da prebiram po svim mogućnostima ali nijedna od njih nije bila dovoljno dobra. Nisam htela da to izvedem u svojoj kući gde bi me pronašao neko koga poznajem. Htela sam da me pronađe stranac. Nisam htela ni pod voz da skočim jer sam na televiziji gledala emisiju o tome kako samoubistva potresaju jadne mašinovođe. Nisam imala kola tako da nisam mogla da se odvezem na neko mirno mesto i ugušim se od izduvnih gasova...

A onda sam ugledala Martina na drugoj strani krova. Sakrila sam se u senci i posmatrala ga. Videla sam kako radi sve po redu: doneo je sa sobom merdevine i makaze za žicu, zatim se popeo i bez problema preskočio ogradu. Sedeo je tako na betonskom ispustu i gledao dole. Njihao je nogama, pijuckao iz pljoskice, pušio i razmišljao. Čekala sam. Pušio je i pušio, a ja sam čekala i čekala sve do trenutka kada više nisam mogla da čekam. Znala sam da su merdevine njegove ali trebale su mi. Njemu svakako više nisu.

Ni jednog trenutka nisam pokušala da ga gurnem. Nisam toliko jaka da bih odraslog čoveka mogla da odgurnem sa ivice krova. Uostalom, ne bih ni pokušala. Ne bi bilo fer; sam je trebalo da odluči da li će da skoči ili ne. Samo sam mu prišla, provukla ruku kroz žicu i potapšala ga po ramenu. Htela sam samo da ga pitam koliko će još da se premišlja.

DŽES

Pre odlaska na žurku uopšte nisam planirala da se penjem na krov. Najiskrenije. Potpuno sam zaboravila

na Samoubilačku zgradu sve dok nisam počela da pričam s tim tipom. Mislim da se napalio na mene. Nije ni čudo budući da sam bila jedina riba na žurki ispod trideset koja je mogla da ga napali. Zagrlio me je i rekao mi da se zove Bong. Kada sam ga upitala zašto ga zovu Bong rekao je da je to zato što vutru uvek puši iz lule. Onda sam ja rekla, Znači li to da bi svi ovde prisutni trebalo da se zovu Splif? Odgovorio je nešto kao, Ne, onaj baja tamo zove se Majk Mentol. A ona ribica je Pudlica. Vidiš onog lika tamo, on se zove Niki Nitkov. I tako dalje dok nije nabrojao sve u prostoriji koje je poznavao.

Međutim, deset minuta provedenih u razgovoru sa Bongom bili su istorijski. Dobro, ne baš istorijski kao 55. godina pre Hrista ili 1939. Nije istorija sve dok neko ne izumi vremensku mašinu ili sačuva Britaniju od invazije Al kaide ili nešto slično. Ali ko zna šta bi se s nama dogodilo da me Bong nije gotivio? Jer, pre nego što je počeo da ćaska sa mnom spremala sam se da krenem kući, a Morin i Martin bi najverovatnije bili pokojni i... pa, jednostavno sve bi bilo drugačije.

Kada je Bong završio sa svojim nabranjem, pogledao me je i rekao, Ne misliš valjda da se popneš na krov? Pomislila sam: *Svakako ne s tobom tako razvaljenim.* I nastavila: *Jer vidim bol i tugu u tvojim očima.* Tada sam već bila prilično urađena i, koliko se sećam, prilično sigurna da je u mojim očima mogao da pročita sedam „bakardi“ brizera i dve limenke „specijalnog“ piva. Samo sam rekla, Stvarno? Uzvratio je, Da, vidi, postavljen sam za čuvara samobica. Pazim na ljude koji su ovde došli samo da bi se popeli gore. Upitala sam, Šta se gore dešava? Nasmejao se i rekao, Šališ se, zar ne? Ovo je Samoubilačka zgrada, čoveče. Odavde se ljudi samoubijaju. Zaista mi tako nešto nikada ne bi palo na pamet da me on tada nije prosvetlio. Najednom je sve imalo smisla. Iako sam se spremala da odem

kući, nisam mogla da zamislim šta bih tamo radila i nisam mogla da zamislim sledeće jutro. Želela sam Čeza ali on nije želeo mene i odjednom sam shvatila da bi najbolje bilo da prekratim sebi muke, što pre. Skoro sam se nasmejala jer, sve se tako lepo poklopilo: htela sam sebi da prekratim muke a našla sam se na žurki u Samoubilačkoj zgradi. Slučajnost je bila više nego očigledna. Kao poruka od samog boga. Okej, razočaravajuće je bilo to što je bog mogao samo da mi kaže nešto u stilu: *Skoči sa krova!* Ali on nije bio kriv. Šta je drugo mogao da mi kaže?

Osećala sam breme svog života – breme usamljenosti i svega što je krenulo nizbrdo. Osećala sam se herojski jer ću se popeti gore na poslednji let s vrha zgrade, noseći sa sobom sve to breme. Skok je bio jedini način da ga se rešim, jedini način da uništim to breme pre nego što ono uništi mene; osećala sam se tako teško i zato sam sa sigurnošću znala da ću munjevitom brzinom udariti o trotoar. Postići ću svetski rekord u padanju sa zgrade.

MARTIN

Da me je ubila bio bih mrtav, nema sumnje. Ali svi mi imamo instinkt samoodržanja, zar ne? Javlja se čak i u trenucima kada želimo da se ubijemo. Sve što znam je da sam osetio lupkanje po leđima, okrenuo se, uhvativši se za ogradu iza sebe i počeo da vičem. Bio sam pijan. Cirkao sam već neko vreme iz stare pljoske, a pre toga sam takođe slistio jedno unuče. (Znam, znam, nisam smeo u tom stanju da vozim, ali zaista nisam mogao jebene merdevine da teglim gradskim prevozom.) Da, verovatno sam je počastio pokojom psovkom. Da sam znao da je to bila Morin i da sam tada znao kakva je Morin, nikada ne bih ni pokušao da joj se obratim tim tonom, zaista; možda mi je izletela neka

vulgarština zbog koje se izvinjavam. Ali morate da priznate da je situacija bila specifična.

Ustao sam i pažljivo se okrenuo, jer nisam hteo da padnem sve dok sam ne odlučim da to učinim. Izdrao sam se na nju a ona me je samo gledala.

„Odnekud vas poznajem“, mirno je rekla.

„Odakle?“ usporio sam se. Ljudi mi prilaze u restoranima, prodavnicama, pozorištima, garažama i pisarima po celoj Britaniji i govore mi, „Odnekud vas poznajem“, a siguran sam da misle sasvim suprotno; misle, „Ne poznajem vas, ali viđao sam vas na televiziji“. I onda mi traže autograf i redovno pitaju kakva je Peni Čejmbers u prirodi. Ali te noći je prosto sve bilo iznenada. Sve je izgledalo pomalo promašeno, iskrivljeno.

„Sa televizije.“

„Za ime boga. Samo što se nisam ubio, ali nema veze, uvek imam vremena za autogram. Imate li olovku? Ili parče papira? I pre nego što pitate, prava je kučka koja šmrče sve što joj ponude i jebe se sa svakim. Šta vi uopšte radite gore?“

„Htela sam... htela sam i sama da skočim, pa ako bih mogla da pozajmim vaše merdevine.“

Eto na šta se sve svodi: na merdevine. Dobro, ne bukvalno na merdevine; mirovni proces na Bliskom istoku neće splasnuti uz pomoć merdevina niti će stanje na berzama novca biti bolje. Međutim, iz razgovora s ljudima u emisijama znam da fantastično naduvane teme možete da smanjite na proste činioce, kao što je, na primer, kvalitet života u svemirskom brodu. Čuo sam za religioznog vođu koji na svojoj veri zahvaljuje pokvarenoj bravi u baštenskoj šupi (igrom slučaja kao dete je ostao zaključan u njoj preko noći i bog ga je poveo kroz tamu); čuo sam za taoca koji priča kako je preživeo zarobljeništvo zahvaljujući tome što je jedan od kriminalaca bio fasciniran ulaznicom za londonski

zoološki vrt s porodičnim popustom koju je čuvao u svom novčaniku. Želite da pričate o velikim stvarima, ali pokvarene brave na baštenskim šupama i ulaznice za londonski zoološki vrt vam za to daju odličnu osnovu; bez njih ne biste znali odakle da počnete. Naročito ukoliko gostujete u *Jutarnjem programu sa Martinom i Peni*. Morin i ja nismo mogli da pričamo o tome zašto sam bio toliko nesrećan da sam želeo da prospem svoj mozak po betonu kao *Mekdonaldsov* milkšejk pa smo umesto toga pričali o merdevinama.

„Samo izvolite.“

„Sačekaću dok... Neka, sačekaću.“

„Šta, stajaćete tu i gledaćete?“

„Ne. Naravno da ne. Pretpostavljam da hoćete da budete sami.“

„Dobro pretpostavljate.“

„Otići ću tamo.“ Pokazala je rukom na drugi kraj krova.

„Doviknuću vam kada budem skočio.“

Nasmejao sam se ali ona nije.

„Ma dajte. Nije loša fora. S obzirom na okolnosti.“

„Bojim se da nisam raspoložena, gospodine Šarp.“

Mislim da se nije trudila da bude zabavna ali ono što je rekla samo me je još više nasmejalo. Morin je otišla na drugi kraj krova i sela, naslonivši se na zid. Vratio sam se u svoj prvobitni položaj na betonskom ispustu. Međutim, više nisam mogao da se skoncentrišem. Trenutak je prošao. Verovatno razmišljate, Koliko čovek mora da se skoncentriše da bi se bacio sa vrha zgrade? Pa, iznenadili bi ste se. Pre nego što se Morin pojavila bio sam u zoni; to je mesto odakle sam lako mogao da se otisnem i skočim. Bio sam maksimalno usredsređen na sve razloge zbog kojih sam to želeo da učinim; shvatao sam užasnu jasnoću nemogućnosti da nastavim da živim svoj život. Ali razgovor s njom me je omeo, vratio me je u stvarnost, u svežu i vetrovitu